

Lieta C-409/06

**Winner Wetten GmbH**

pret

**Bürgermeisterin der Stadt Bergheim**

(Verwaltungsgericht Köln l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu)

EKL 43. un 49. pants – Br?v?ba veikta uz??m?jdarb?bu – Pakalpojumu sniegšanas br?v?ba – T?du sporta der?bu organiz?šana, uz kur?m attiecas valsts monopols feder?l?s zemes m?rog? – Bundesverfassungsgericht l?mums, ar kuru tiek konstat?ta ar š?du monopolu saist?ta tiesisk? regul?juma neatbilst?ba V?cijas Pamatlikumam, tom?r tas tiek atst?ts sp?k? p?rejas period?, kura m?r?is ir ?aut pan?kt š? tiesisk? regul?juma atbilst?bu Pamatlikumam – Savien?bas ties?bu p?rkuma princips – Š?da veida p?rejas perioda iesp?jamie nosac?jumi un pie?emam?ba, ja ar attiec?go valsts tiesisko regul?jumu tiek p?rk?pti ar? EKL 43. un 49. panta noteikumi

Sprieduma kopsavilkums

*Savien?bas ties?bas – Tieša iedarb?ba – P?rkums – Valsts tiesiskais regul?jums par valsts sporta der?bu monopolu*

(EKL 43. un 49. pants)

Iev?rojot tieši piem?rojamu Savien?bas ties?bu p?rkumu, valsts tiesisko regul?jumu par valsts sporta der?bu monopolu, kur? saska?? ar valsts tiesas veikto konstat?jumu ir ietverti ierobežojumi, kuri neatbilst br?v?bai veikta uz??m?jdarb?bu un pakalpojumu sniegšanas br?v?bai, jo ar min?tajiem ierobežojumiem saska?oti un sistem?tiski netiek ierobežotas der?bas, k? to pieprasa Tiesas judikat?ra, nevar turpin?t piem?rot p?rejas period?.

Nevar pie?aut, lai valsts ties?bu normas, pat konstitucion?la rakstura normas, apdraud?tu Savien?bas ties?bu vienveid?bu un efektivit?ti.

Pat ja tiktu uzskat?ts, ka apsv?rumi, kas l?dz?gi tiem, kuri attiecas uz t?da Savien?bas ties?bu akta, kurš ir atcelts vai atz?ts par sp?k? neesošu, seku atst?šanu sp?k?, kuras m?r?is ir ne?aut rasties juridiskam vakuumam l?dz br?dim, kad atcelto vai par sp?k? neesošu atz?to ties?bu aktu aizst?s jauns ties?bu akts, p?c analo?ijas un iz??muma k?rt? var?tu rad?t nepiem?rošanas seku – k?das rada tieši piem?rojamās Savien?bas ties?bu normas piem?rošana t?m pretrun? esoš?m valsts ties?b?m – ?slaic?gu aptur?šanu, š?da aptur?šana, kuras nosac?jumus var?tu paredz?t vien?gi Tiesa, uzreiz ir j?izsl?dz, ja nav pien?c?gu prim?ru tiesisk?s droš?bas apsv?rumu, kas to var?tu pamatot.

(sal. ar 61., 66., 67. un 69. punktu un rezolut?vo da?u)

## TIESAS SPRIEDUMS (virspal?ta)

2010. gada 8. septembr? (\*)

EKL 43. un 49. pants – Br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu – Pakalpojumu sniegšanas br?v?ba – T?du sporta der?bu organiz?šana, uz kur?m attiecas valsts monopols feder?l?s zemes m?rog? – Bundesverfassungsgericht l?mums, ar kuru tiek konstat?ta ar š?du monopolu saist?ta tiesisk? regul?juma neatbilst?ba V?cijas Pamatlikumam, tom?r tas tiek atst?ts sp?k? p?rejas period?, kura m?r?is ir ?aut pan?kt š? tiesisk? regul?juma atbilst?bu Pamatlikumam – Savien?bas ties?bu p?rkuma princips – Š?da veida p?rejas perioda iesp?jamie nosac?jumi un pie?emam?ba, ja ar attiec?go valsts tiesisko regul?jumu tiek p?rk?pti ar? EKL 43. un 49. panta noteikumi

Lieta C?409/06

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Verwaltungsgericht Köln* (V?cija) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2006. gada 21. septembr? un kas Ties? re?istr?ts 2006. gada 9. oktobr?, tiesved?b?

### ***Winner Wetten GmbH***

pret

### ***Bürgermeisterin der Stadt Bergheim.***

TIESA (virspal?ta)

š?d? sast?v?: priekšs?d?t?js V. Skouris [*V. Skouris*], pal?tu priekšs?d?t?ji A. Tizzano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. L?nartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J. ?C. Bonichot*] un P. Linda [*P. Lindh*], tiesneši K. Š?mans [*K. Schiemann*] (referents), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ileši?s [*M. Ileši?*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], U. Lehmuss [*U. L?hmus*], A. O'K?fs [*A. Ó Caoimh*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

?ener?ladvok?ts ?. Bots [*Y. Bot*],

sekret?rs N. Nan?evs [*N. Nanchev*], administrators,

?emot v?r? rakstveida procesu un 2009. gada 9. decembra tiesas s?di,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

– *Winner Wetten GmbH* v?rd? – O. Bludovskis [*O. Bludovsky*] un D. Pavliks [*D. Pawlick*], *Rechtsanwälte*,

– *Bürgermeisterin der Stadt Bergheim* v?rd? – M. Hekers [*M. Hecker*], M. Rutigs [*M. Ruttig*] un H. Zikings [*H. Sicking*], *Rechtsanwälte*,

– V?cijas vald?bas v?rd? – M. Lumma [*M. Lumma*], K. Šulce?B?ra [*C. Schulze?Bahr*], k? ar? B. Kleins [*B. Klein*] un J. Mellers [*J. Möller*], p?rst?vji,

– Be??ijas vald?bas v?rd? – A. Ib?ra [*A. Hubert*], p?c tam – L. van den Bruka [*L. Van den Broeck*], p?rst?ves, kur?m pal?dz P. Vl?minks [*P. Vlaemminck*] un S. Verhulsts [*S. Verhulst*], *advocaten*,

- Ispanijas valdības vārds – M. Smoleks [*M. Smolek*], pērstvis,
- Grieķijas valdības vārds – A. Samoni-Randu [*A. Samoni-Rantou*], G. Skiani [*G. Skiani*], M. Tasopulu [*M. Tassopoulou*], kā arī K. Boskovits [*K. Boskovits*], pērstvji,
- Spānijas valdības vārds – F. Diess Moreno [*F. Díez Moreno*], pērstvis,
- Francijas valdības vārds – E. Beljēra [*E. Belliard*], Ž. de Bergess [*G. de Bergues*], K. Jurgensena [*C. Jurgensen*] un S. Berheota-Nunjesa [*C. Bergeot-Nunes*], kā arī – A. Adāms [*A. Adam*], pērstvji,
- Portugāles valdības vārds – L. Inešs Fernandišs [*L. Inez Fernandes*] un P. Mateušs Kaladu [*P. Mateus Calado*], kā arī A. P. Baruša [*A. P. Barros*], pērstvji,
- Slovēnijas valdības vārds – M. Remica [*M. Remic*], pērstve,
- Norvēģijas valdības vārds – F. Sejersteds [*F. Sejersted*], G. Hansone Bula [*G. Hansson Bull*], K. B. Mēns [*K. B. Moen*] un E. Andersens [*Ø. Andersen*], pērstvji,
- Eiropas Komisijas vārds – E. Traversa [*E. Traversa*] un K. Gross [*K. Gross*], pērstvji,

noklausījies enerģadlovkāta secinājumus 2010. gada 26. janvāra tiesas sēdē,  
pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1. Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par EKL 43. un 49. panta interpretāciju, kā arī par sekām, kuras izriet no Kopienu tiesību pārākuma principa.
2. Šis līgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Winner Wetten GmbH* (turpmāk tekstā – “WW”) un *Bürgermeisterin der Stadt Bergheim* (Bergheimas Domes priekšsēdētājs) par domes priekšsēdētāja likumu, ar kuru WW ir aizliegts turpināt sporta darbību piedāvāšanas darbības.

## Atbilstošs valsts tiesību normas

### *Valsts tiesiskais regulējums*

3. Pamatlikuma (*Grundgesetz*) 12. panta 1. punkts ir noteikts:  
“Visiem vāciešiem ir tiesības brīvi izvēlēties savu profesiju, darbu un mīcību vietu. Strādāšanu profesijā var regulēt ar likumu vai pamatojoties uz likumu.”
4. Likuma par Federālo konstitucionālo tiesu (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*) 31. pantā ir paredzēts:  
“1. *Bundesverfassungsgericht* nolikumi ir saistoši federāciju un federālo zemju konstitucionālajai varai, kā arī visām tiesām un iestādēm.  
2. [...] *Bundesverfassungsgericht* nolikumam ir likuma spēks [...], ja *Bundesverfassungsgericht* atzīst, ka likums atbilst Pamatlikumam, tam neatbilst vai ir spēkā neesošs. Ja likums tiek atzīts par atbilstošu Pamatlikumam vai citām federālo tiesību normām, tiek atzīts par tām neatbilstošu vai spēkā neesošu, nolikuma rezolūvā daļa ir jāpublicē *Bundesgesetzblatt* [...]”

5 Likuma par Federālo konstitucionālo tiesu 35. pants ir šāds:

“*Bundesverfassungsgericht* savā nolikumā var noteikt šā nolikuma izpildītāju; tā var noteikt arī veidu, kādā nolikums ir jāizpilda.”

6 Kriminālkodeksa (*Strafgesetzbuch*) 284. pants ir noteikts:

“1. Personu, kura organizē vai publiski notur azartspēles bez administratīvas atļaujas vai kura piegādā šim nolikam nepieciešamo aprīkojumu, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar naudas sodu.

[..]

3. Personu, kura 1. punktā minētajos gadījumos:

1) veic profesionālu darbību [..]

[..]

soda ar brīvības atņemšanu no trijiem mēnešiem līdz pieciem gadiem.

[..]”

7 Saskaņā ar Valsts līgumu par loteriju m Vācijas (*Staatsvertrag zum Lotteriewesen in Deutschland*, turpmāk tekstā – “*LottStV*”), kas stājas spēkā 2004. gada 1. jūlijā, federālās zemes izveidoja vienotu tiesisko regulējumu azartspēļu, izņemot kazino, rēķošanai, nodrošināšanai un izvietošanai komerciālos nolukos.

8 *LottStV* 1. pants ir noteikts:

“Valsts līguma mērķis ir

1) reglamentēt un pārraugumi virzīt dabisko sabiedrības tieksmi spēlēt un paši izvairīties no tā, ka [sabiedrība] piedalās neatļautās azartspēlēs,

2) novērst pārmērīgu pamudināšanu uz spēlēm,

3) nepieļaut tieksmes spēlēt izmantošanu privāta vai komerciāla rakstura labuma gūšanas nolūkos,

4) garantēt, ka azartspēles norisinās reglamentēti un ka to loka ir saprotama, un

5) garantēt, ka nozīmīga daļa no azartspēlēs gūtajiem ieņēmumiem tiek izmantota, lai veicinātu sabiedriskos mērķus vai mērķus, kuriem ir piešķirts privilēģētais nodokļa statuss Nodokļu kodeksa izpratnē.”

9 *LottStV* 5. panta 1. un 2. punkts ir noteikts:

“1. Federālajam zemēm 1. pants minēto mērķu ietvaros ir juridisks pienākums uzraudzēt pietiekama azartspēļu piedāvājuma [esamību].

2. Pamatojoties uz likumu, federālās zemes šo uzdevumu var īstenot pašas vai nodrošināt tās īstenošanu ar tās publisko tiesību juridisko personu vai privāto tiesību sabiedrību starpniecību, kurās publisko tiesību juridiskajām personām tieši vai netieši ir noteicoša loma.”

10 Zieme–reinas–Vestfālenes federālajā zemē (turpmāk tekstā – “ZV federālā zeme”) *LottStV* ieviešana ir nodrošināta ar 1955. gada 3. maija Likumu par sporta derībām (*Sportwettengesetz Nordrhein-Westfalen*, turpmāk tekstā – “SWG NRW”); tās 1. panta 1. punkts ir noteikts:

“Federālās zemes valdība sabiedrībā, kas organizē derības, sporta sacensību mērķiem var izsniegt atļaujas. Minētajām sabiedrībā, kas organizē derības, noteikti ir jābūt publisko tiesību juridiskai personai vai privāttiesību sabiedrībai, kurai lielākā akciju daļa pieder publisko tiesību juridiskām personām [...]”

11 ZV federālajā zemē vienīgā šāda veida atļauja ir izsniegta *Westdeutsche Lotterie & Co. OHG*.

“Bundesverfassungsgericht” 2006. gada 28. marta spriedums

12 2006. gada 28. marta spriedumā *Bundesverfassungsgericht* attiecībā uz tiesisko regulējumu, ar kuru tika nodrošināta *LottStV* transponēšana Bavārijas federālajā zemē, nosprieda, ka ar minētajā federālajā zemē esošo valsts sporta derību monopolu tiekot pārkāpti Pamatlikuma 12. panta 1. punkta, ar kuru tiek garantēta brīvība izvēlēties profesiju, noteikumi. Minētā tiesa uzskatīja, ka, tā kā [ar monopolu] ir izslēgta privātu derību rīkošana, tomēr vienlaicīgi nepieņemot tās tiesisko regulējumu, kurš strukturāli un būtībā gan juridiski, gan faktiski nodrošinātu, ka patiešām tiek sasniegts mērķis samazināt azartspēļu spēlēšanas tieksmi un cēnīties pret atkarību no tām, ar minēto monopolu nesamērīgi tiek apdraudēta attiecīgi garantētā brīvība izvēlēties profesiju.

13 Uzsverot, ka likumdevēja rīcībā ir vairāki līdzekļi, lai novērstu konstatēto neatbilstību konstitūcijai, proti, vai nu sistemātiski organizējot monopolu, lai sasniegtu iepriekš minēto mērķi, vai ar likumu ieviešot noteikumus attiecībā uz privātu sabiedrību organizētām derībām komerciālos nolūkos, *Bundesverfassungsgericht* nolēma neatcelt attiecīgo tiesisko regulējumu un atstāt spēkā tās sekas līdz 2007. gada 31. decembrim, precizējot, ka līdz šim datumam likumdevējam būtu jāizmanto sava rīcības brīvība, izdarot grozījumus noteikumus, kuri atzīti par neatbilstošiem Pamatlikumam, lai nodrošinātu to atbilstību Pamatlikumam.

14 *Bundesverfassungsgericht* turklāt nosprieda, ka esošā juridiskā situācija tomēr tiek saglabāta uz laiku ar nosacījumu, ka nekavējoties tiek panākta minimālā saskaņotība starp mērķi ierobežot tieksmi spēlēt un cēnīties pret atkarību no spēlēm un faktisku monopola īstenošanu. It īpaši ieviestajās pārejas laika posmā ir aizliegts palielināt derību piedāvājumu un piedāvāt reklāmu, kura būtu plašāka par vienkāršu informāciju par piedāvāto derību raksturu un darbības veidu. Turklāt pēc tās ieviešanas jāseko aktīvai informācijai par riskiem, kuri ir saistīti ar derībām.

### **Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi**

15 *WW* ir tirdzniecības telpas *Bergheim* (Vācija), kurās tā nodarbojas ar sporta derību slēgšanu *Malt* reģistrētas sabiedrības *Tipico Co. Ltd* interesēs.

16 Ar 2005. gada 28. jūnija lēmumu *Bürgermeisterin der Stadt Bergheim* aizliedza *WW* veikt šīs darbības, pretējā gadījumā tās tirdzniecības telpas tiktu slēgtas un aizņemogotas.

17 Šādu kuru *WW* iesniedza pret šo lēmumu, *Landrat des Rhein-Erft-Kreises* (Reinas–Erftas rajona Administratīvās padomes vadītājs) ar 2005. gada 22. septembra lēmumu

noraidīja, pamatojoties uz to, ka, veicot minētās darbības, WW, ja arī nav kļuvis par līdzdalībnieci azartspēļu rīkošanā – kas saskaņā ar Kriminālkodeksa 284. pantu ir sodāma rīcība –, tad vismaz ir vainojama SWG NRW 1. panta, kurā ir paredzēts, ka jebkodu sporta derību rīkošanai ir nepieciešama ZV federācijas zemes iepriekš izsniegta atļauja, noteikumu pārķepums.

18 WW pret minēto lēmumu un 2005. gada 28. jūnija rīkojumu iesniedza prasību *Verwaltungsgericht Köln* (Vācijas Administratīvā tiesa), norādot, ka ZV federācijā zem spēkā esošais valsts sporta derību monopols, ar kuru ir pamatoti šie akti, ir pretrunā EKL 49. panta garantējtajai pakalpojumu sniegšanas brīvībai.

19 *Verwaltungsgericht Köln* norāda, ka ne WW, ne *Tipico Co. Ltd* nav atļaujas, kura ir nepieciešama saskaņā ar SWG NRW 1. pantu, lai tās varētu veikt pamata lietā aplūkotās darbības, un turklāt šāda atļauja tām nevar tikt piešķirta monopola dēļ, kurš ir ieviests ar ZV federācijā zem spēkā esošo tiesisko regulējumu.

20 Šajā ziņā *Verwaltungsgericht Köln* tomēr uzskata, ka no 2003. gada 6. novembra sprieduma lietā C-243/01 *Gambelli* u.c. (*Recueil*, I-13031. lpp.) izriet, ka tūdu ierobežojumu pasākumu, kods ir minētais monopols, šajā gadījumā nevar pamatot ar norādīto mērķi novērst pamudināšanu uz pārmērīgiem izdevumiem saistībā ar spēlēm un cēnīties pret atkarību no tām, ja esot skaidrs, ka dalību sporta derībās veicina valsts iestādes, kuru uzdevums ir rīkot šādas derības, un ka attiecīgi minētais pasākums neveicina ar derībām saistītu darbību ierobežošanu saskaņoti un sistemātiski.

21 No iepriekš minētā *Bundesverfassungsgericht* 2006. gada 28. marta sprieduma attiecībā uz Bavārijas federācijas zemes tiesisko regulējumu un šīs pašas tiesas 2006. gada 2. augustā pieņemta analoga rīkojuma par līdzīgu ZV federācijas zemes tiesisko regulējumu izriet, ka ar ZV federācijā zem spēkā esošo valsts sporta derību monopolu tiek pārķēpti Pamatlikuma 12. panta 1. punkta noteikumi, pamatojoties uz to, ka spēkā esošais tiesiskais regulējuma saturs nedz tiesiski, nedz faktiski nav piemērots, lai nodrošinātu, ka patiešām tiek sasniegts mērķis samazināt tieksmi spēlēt un cēnīties pret atkarību no spēlēm.

22 Minētajā spriedumā *Bundesverfassungsgericht* turklāt esot skaidri uzsvērusi, ka prasības, kuras izriet no iepriekš minētās konstitucionālās normas, un prasības, kuras izriet no Tiesas judikatūras, paši iepriekš minētā sprieduma lietā *Gambelli* u.c., šajā ziņā sakrīt.

23 *Verwaltungsgericht Köln* uzskata, ka no visa iepriekš minētā izriet, ka ZV federācijā zem spēkā esošais monopols esot jāuzskata par neatbilstošu gan Kopienas tiesībām, gan Pamatlikumam, kā to turklāt jau ir nospriedusi *Oberverwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen* (Ziemeļreinas–Vestfālenes Augstākā administratīvā tiesa).

24 *Oberverwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen* uzskata, ka ar apstākli, ka kopš iepriekš minētā 2006. gada 28. marta *Bundesverfassungsgericht* sprieduma pasludināšanas *Westdeutsche Lotterie & Co. OHG* esot centusies uzlabot savu darbību, lai atbilstu šīs tiesas noteiktajam pārējās [perioda] prasībām, kuras ir raksturotas šajā sprieduma 14. punktā, nepietiek, lai izbeigtu šo Kopienas tiesību neieviešanu, jo šim nolīkam ir jāgroza spēkā esošās tiesību normas.

25 *Verwaltungsgericht Köln* tom?r nor?da, ka, neraugoties uz *Oberverwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen* konstat?to neatbilst?bu starp ZV feder?l?s zemes tiesisko regul?jumu un Kopien?u ties?b?m, p?d?j? min?t? tiesa ir nospriedusi, ka min?tajam tiesiskajam regul?jumam ir j?piem?ro t?di paši p?rejas pas?kumi, par k?diem *Bundesverfassungsgericht* nospriedusi sav? iepriekš min?taj? 2006. gada 28. marta spriedum?, proti, k? tas izriet no š? sprieduma 13. un 14. punkta, š? tiesisk? regul?juma sekas ir j?atst?j sp?k? l?dz 2007. gada 31. decembrim.

26 *Oberverwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen* uzskata, ka visp?r?jais tiesisk?s droš?bas princips un nepieciešam?ba izvair?ties no juridiska vakuuma, kas rad?tu draudus svar?g?m sabiedr?bas interes?m, pieprasot, lai min?t?s intereses uz laiku tiktu uzskat?tas par priorit?r?m p?r priv?to der?bu pakalpojumu sniedz?ju interes?m br?vi piek??t tirgum, atk?pjoties no Kopien?u ties?bu p?r?kuma principa, paredzot p?rejas periodu, kur? var?tu turpin?t piem?rot attiec?go tiesisko regul?jumu.

27 *Verwaltungsgericht Köln* pauž šaubas par š?da p?rejas perioda ieviešanas atbilst?bu pras?b?m, kuras izriet no Kopien?u ties?bu p?r?kuma principa, kas, k? tas izrietot no 1978. gada 9. marta sprieduma liet? 106/77 *Simmenthal* (*Recueil*, 629. lpp.), beznosac?juma veid? paredz, ka valsts tiesisko regul?jumu, kurš ir pretrun? EKL 43. un 49. pantam, nekav?joties ir j?beidz piem?rot.

28 Š?dos apst?k?os *Verwaltungsgericht Köln* nol?ma aptur?t tiesved?bu liet? un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai EKL 43. un 49. pants ir interpret?jami t?d?j?di, ka valsts tiesiskos regul?jumus par valsts sporta der?bu monopolu, kuros ir ietverti prettiesiski ierobežojumi EKL 43. un 49. pant? garant?tajai br?v?bai veikt uz??m?jdarb?bu un pakalpojumu sniegšanas br?v?bai, jo ar tiem pret?ji Tiesas judikat?rai ([iepriekš min?tais] spriedums [liet? *Gambelli* u.c.]) saska?oti un sistem?tiski netiek ierobežotas der?bas, neraugoties uz tieši piem?rojamu Kopien?u ties?bu p?r?kuma principu, iz??muma gad?jum? var turpin?t piem?rot p?rejas period??

2) Ja atbilde uz pirmo jaut?jumu ir apstiprinoša – ar k?diem nosac?jumiem var tikt pie?auts iz??mums no p?r?kuma principa un k? ir j?apr??ina p?rejas periods?”

### **Par prejudici?lo jaut?jumu pie?emam?bu**

29 Norv??ijas vald?ba uzskata, ka prejudici?lie jaut?jumi ir hipot?tiski. No iesniedz?jtiesas l?muma izrietot, ka iesniedz?jtiesa ir prezum?jusi, ka min?tais monopols neatbilst EK l?guma noteikumiem, atsaukdam?s vien?gi uz iepriekš min?to *Bundesverfassungsgericht* 2006. gada 28. marta spriedumu, pati neizv?rt?jot ZV feder?laj? zem? ieviesto monopolu saist?b? ar Kopien?u ties?b?m. Pirmk?rt, min?taj? spriedum? *Bundesverfassungsgericht* esot skaidri konstat?jusi, ka t?s kompetenc? nav lemt par apl?kot? monopola atbilst?bu Kopien?u ties?b?m. Otrk?rt, fakts, ka *Bundesverfassungsgericht* uzskat?ja, ka min?tais monopols ir pretrun? Pamatlikumam, nek?di nenor?dot uz t? iesp?jamu neatbilst?bu Kopien?u ties?b?m.

30 Savuk?rt V?cijas un Be??ijas vald?bas, k? ar? Eiropas Komisija nor?da, ka t? viet?, lai konstat?tu, ka pamata liet? apl?kotais monopols neatbilst Kopien?u ties?b?m, pamatojoties vien?gi uz konstat?jumiem, kurus *Bundesverfassungsgericht* izmantojusi t?s iepriekš min?taj? 2006. gada 28. marta spriedum?, iesniedz?jtiesai esot bijis j?p?rbauda, vai š?da neatbilst?ba turpin?s, ?emot v?r? š? sprieduma 14. punkt? raksturotos nosac?jumus, ar k?diem *Bundesverfassungsgericht* ar šo l?mumu ?slaic?gi atst?ja sp?k? attiec?g? tiesisk? regul?juma sekas.

31 Be??ijas vald?ba un Komisija uzskata, ka bez š?das p?rbaudes nav redzama prejudici?lo

jautājumu nozīmē pamata lietas atrisināšanai. Vācijas valdība savukārt ierosina Tiesai pārformulēt prejudiciālos jautājumus un uz tiem atbildēt, ka šādi pasākumi pārvēidots monopols atbilst iepriekš minētajam spriedumam lietā *Gambelli* u.c. norādītajam prasībām.

32 Vāļdamas reaģēt uz paustajiem iebildumiem, iesniedztiesa 2007. gada 11. maijā nosūtīja Tiesai vāstuli, precizējot, ka, lai izskatītu pamata lietu, tai esot jāņem vērā tiesiskā un faktiskā situācija brīdī, kad tika pieņemts pamata lietā aplūkots lēmums, proti, 2005. gada 22. septembrī, tādējādi iespējamie grozījumi, kas izdarīti pēc iepriekš minētā *Bundesverfassungsgericht* 2006. gada 28. marta sprieduma, neesot jāņem vērā, izskatot pamata lietu.

33 Ēmot vērā šīs vāstules saturu, Tiesa, pamatojoties uz tās Reglamenta 104. panta 5. punktu, 2008. gada 16. jūnijā iesniedztiesai nosūtīja vāstuli, lūdzot tai norādīt, vai pamata lietas izskatīšanai, Ēmot vērā precizējumu, kurus starplaikā *Bundesverfassungsgericht* sniedza 2007. gada 22. novembra rīkojumā, joprojām ir nepieciešama atbilde uz prejudiciālajiem jautājumiem. Minētajā rīkojumā *Bundesverfassungsgericht* attiecībā uz pamata lietā aplūkoto tiesisko regulējumu, par kuru tika pasludināts tās iepriekš minētais 2006. gada 28. marta spriedums, nosprieda, ka ar šo spriedumu paredzētā šīs tiesiskā regulējuma seku atstāšana spēkā nevar novērst administratīvo lēmumu, kuri tikuši pieņemti pirms minētā sprieduma, neatbilstību Pamatlikumam.

34 2008. gada 8. augusta atbildē iesniedztiesa norādīja, ka joprojām ir nepieciešama atbilde uz prejudiciālajiem jautājumiem, jo pretēji tam, ko tā bija iepriekš norādījusi, tai, lai lemtu par pamata lietā aplūkoto lēmuma tiesiskumu, būtu jāņem vērā tiesiskā un faktiskā situācija 2007. gada 31. decembrī. Judikatāra šajā ziņā esot attēstjusies tādējādi, ka šobrīd tāda lēmuma, kāds tiek aplūkots pamata lietā, tiesiskums ir jāizvērtē dienā, kurā ir pasludināts tiesas nolēmums. Attiecībā uz pamata lietu tomēr būtu jāņem vērā 2007. gada 31. decembris, jo 2008. gada 1. janvārī stājās spēkā jauns tiesiskais regulējums, kurš būtiski atšķiras no iepriekšējā regulējuma un kuram nav nekāda atpakaļejoša spēka.

#### Tiesas vērtējums

35 Vispirms ir jāatgādina, ka Tiesas kompetencē nav interpretēt valsts tiesību normas, šāda interpretācija ir tikai valsts tiesu kompetencē. Tāpat gadījumā, kad valsts tiesa ir vērsusies Tiesā ar prejudiciāliem jautājumiem, Tiesai ir jāievēro minētās tiesas sniegtā valsts tiesību interpretācija (2009. gada 27. oktobra spriedums lietā C-115/08 *ĒEZ*, Krājums, I-0000. lpp., 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Otrkārt, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka saistībā ar LESD 267. pantā noteikto procedūru tikai valsts tiesa, kura iztiesā lietu un kurai ir jāuzņem atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, Ēmot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šīs tiesas varētu pieņemt nolēmumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tāpat gadījumā, ja uzdotie jautājumi skar Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (skat. it īpaši 2001. gada 13. marta spriedumu lietā C-379/98 *PreussenElektra*, *Recueil*, I-2099. lpp., 38. punkts, un 2009. gada 10. marta spriedumu lietā C-169/07 *Hartlauer*, Krājums, I-1721. lpp., 24. punkts).

37 Atteikšan? s lemt par valsts tiesas uzdotu prejudici?lu jaut?jumu ir iesp?jama tikai tad, ja ac?mredzami ir skaidrs, ka pras?tajai Savien?bas ties?bu interpret?cijai nav nek?das saist?bas ar pamata lietas faktisko situ?ciju vai priekšmetu, ja probl?ma ir hipot?tiska vai ar? ja Tiesas r?c?b? nav t?du vajadz?go faktisko un ties?bu apst?k?u, lai var?tu sniegt noder?gu atbildi uz tai uzdotajiem jaut?jumiem (skat. iepriekš min?tos spriedumus liet? *PreussenElektra*, 39. punkts, un liet? *Hartlauer*, 25. punkts).

38 Pamats prejudici?la jaut?juma uzdošanai ir nevis iesp?ja uzklaut konsultat?vu viedokli par visp?r?giem vai hipot?tiskiem jaut?jumiem, bet vajadz?ba faktiski izties?t lietu (skat. it ?paši 2009. gada 2. apr.?a spriedumu liet? C?459/07 *Elshani*, Kr?jums, I?2759. lpp., 42. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

39 ?emot v?r? šos daž?dos aspektus, tom?r ir j?atg?dina, ka, pirmk?rt, no judikat?ras izriet, ka, ?emot v?r? valsts tiesu un Tiesas kompeten?u sadal?jumu, nevar pras?t, lai pirms v?ršan?s Ties? valsts tiesa veiktu visus faktu konstat?jumus un juridiskos v?rt?jumus, kas tai j?veic t?s k? tiesas uzdevumu ietvaros. Ir pietiekami, ja pamata lietas priekšmets, k? ar? t?s pamatprobl?ma attiec?b? uz Kopien? tiesisko regul?jumu izriet no l?guma sniegt prejudici?lu nol?mumu, un dal?bvalstis t?d?j?di var iesniegt savus apsv?rumus atbilstoši Tiesas Stat?tu 23. pantam un efekt?vi piedal?ties tiesved?b? Ties? (skat. 2009. gada 8. septembra spriedumu liet? C?42/07 *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, Kr?jums, I?0000. lpp., 41. punkts).

40 Otrk?rt, ir j?nor?da, ka no iesniedz?jtiesas l?mum? ietvertajiem preciz?jumiem izriet, ka *Oberverwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen* – tiesa, kura lemj par iesniegtaj?m apel?cijas s?dz?b?m par iesniedz?jtiesas pie?emtajiem l?mumiem, – jau ir nospriedusi, ka, pirmk?rt, pamata liet? apl?kotais monopols neatbilst Savien?bas ties?b?m un, otrk?rt, ka p?rejas nosac?jumi, kurus sav? iepriekš min?taj? 2006. gada 28. marta spriedum? noteica *Bundesverfassungsgericht* un kuri ir atg?din?ti š? sprieduma 14. punkt?, neesot pietiekami š?das neatbilst?bas izbeigšanai.

41 ?emot v?r? visu iepriekš min?to, nav ac?mredzami, ka l?gtajai interpret?cijai neb?tu nek?da sakara ar pamata lietas faktisko situ?ciju vai priekšmetu vai ka nor?d?t? probl?ma b?tu hipot?tiska. No t? izriet, ka prejudici?lie jaut?jumi ir j?uzskata par pie?emamiem.

### **Par noz?m?go Savien?bas ties?bu normu noteikšanu**

42 Komisija pauž šaubas par pirmaj? jaut?jum? sniegt?s atsauces uz EKL 43. pantu atbilst?bu; min?t? iest?de nor?da, ka pamata liet? apl?kotaj? situ?cij? esot piem?rojams vien?gi EKL 49. pants.

43 Šaj? zi?? ir j?atg?dina – k? izriet no past?v?g?s judikat?ras –, ka darb?bas, ar kur?m lietot?jiem tiek ?auts pret atl?dz?bu piedal?ties veiksmes sp?l?, ir uzskat?mas par pakalpojumiem EKL 49. panta izpratn? (skat. it ?paši 1994. gada 24. marta spriedumu liet? C?275/92 *Schindler*, *Recueil*, I?1039. lpp., 25. punkts, un 1999. gada 21. oktobra spriedumu liet? C?67/98 *Zenatti*, *Recueil*, I?7289. lpp., 24. punkts). Tas pats attiecas uz veiksmes sp??u veicin?šanas un pied?v?šanas darb?b?m, jo š?das darb?bas ir uzskat?mas vien?gi par konkr?t?m metod?m ar to saist?to sp??u organiz?šanai un darb?bas nodrošin?šanai (skat. it ?paši iepriekš min?to spriedumu liet? *Schindler*, 22. un 23. punkts).

44 Pamata liet? apl?kotie pakalpojumi var ietilpt EKL 49. panta piem?rošanas jom?, ja, k? tas ir pamata liet?, vismaz viens no pakalpojumu sniedz?jiem ir re?istr?ts cit? dal?bvalst?, nevis taj?, kur pakalpojums tiek pied?v?ts (skat. it ?paši iepriekš min?to spriedumu liet? *Zenatti*, 24. punkts), ja vien nav piem?rojams EKL 43. pants.

45 Attiecībā uz EKL 43. pantu ir jāatgādina, ka saskaņā ar minēto tiesību normu ir aizliegti vienas dalībvalsts pilsoņu brīvības veikt uzņēmējdarbību citas dalībvalsts teritorijā ierobežojumi, ieskaitot ierobežojumus pārstāvēniecību, filiāļu vai meitas sabiedrību izveidei (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Gambelli* u.c., 45. punkts).

46 Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka uzņēmējdarbības jūdziens ir ļoti plašs; tas dod iespēju Kopienas pilsonim stabili un ilgstoši iesaistīties arī tādās dalībvalsts saimnieciskajās dzīvībās, kas nav viņa izcelsmes valsts, un gūt no tās labumu, tādējādi Eiropas Kopienā sekmējot savstarpēju saimniecisku un sociālu mijiedarbību pašnodarbinātu personu darbības jomā (skat. it īpaši 1995. gada 30. novembra spriedumu lietā C-55/94 *Gebhard, Recueil*, I-4165. lpp., 25. punkts). Tādējādi attiecībā uz citu dalībvalsti reģistrāta uzņēmuma pastāvīgu atrašanos dalībvalstī var piemērot Līguma noteikumus par brīvību veikt uzņēmējdarbību, pat ja šā atrašanās nav filiāles vai pārstāvēniecības formā, bet to veido vienīgi birojs, kuru nepieciešamības gadījumā vada neatkarīga persona, kas ir pilnvarota ilgstoši rīkoties šā uzņēmuma vārdā, kā tas būtu pārstāvēniecības gadījumā (skat. 1986. gada 4. decembra spriedumu lietā 205/84 Komisija/Vācija, *Recueil*, 3755. lpp., 21. punkts).

47 Attiecībā uz spēku un derību jomu Tiesa savā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Gambelli* u.c. ir nospriedusi, ka EKL 43. pants var tikt piemērots tādā situācijā, kad kādā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums atrodas citā dalībvalstī, to īstenojot, izmantojot ar operatoriem vai starpniekiem nosūtītus tirdzniecības līgumus par datu nosūtīšanas centru izveidi, kuri nodod lietotāju rīcībā elektroniskos līdzekļus, vāc un reģistrē derību pieteikumus un tos nosūta minētajam uzņēmumam. Ja uzņēmums organizē darbības ar citu dalībvalstī dibinātu aģentūru organizācijas starpniecību, šo aģentūru darbībā noteiktie ierobežojumi rada šārsli brīvībā veikt uzņēmējdarbību (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Gambelli* u.c., 14. un 46. punkts, kā arī 2007. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās C-338/04, C-359/04 un C-360/04 *Placanica* u.c., Krājums, I-1891. lpp., 43. punkts).

48 Šajā gadījumā iesniedzītājam jānoskaidro, vai ietvertās norādes par attiecībām starp *Tipico Co. Ltd* un *WW* neapšaubīgi apliecināt, neizslēgt, ka šie minētie uzņēmumi būtu jāuzskata par meitas sabiedrībām, filiālēm vai pārstāvēniecībām EKL 43. panta izpratnē.

49 Šādos apstākļos ir jāatgādina, ka LESD 267. pantā norādītajā procesā, kas ir balstīts uz skaidru funkciju sadalījumu starp valsts tiesm un Tiesu, jebkāds pamata lietas fakts vērējams ir valsts tiesas kompetencē (skat. it īpaši 2003. gada 25. februāra spriedumu lietā C-326/00 *IKA, Recueil*, I-1703. lpp., 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Turklāt, kā ir atgādināts šā sprieduma 36. punktā, tikai valsts tiesa var novērtēt, cik lielā mērā prejudiciālais nolikums ir vajadzīgs, lai šā tiesa varētu pieņemt nolikumu, un cik atbilstīgi ir tās saistība ar to Tiesai uzdotie jautājumi.

51 Tādējādi, ņemot vērā lietas attiecīgos apstākļus, iesniedzītībai ir jānovērtē, vai pamata lietā aplūkotajā situācijā ir piemērojams EKL 43. vai 49. pants.

52 ņemot vērā iepriekš minēto, prejudiciālie jautājumi ir jāvērtē, vienlaicīgi ņemot vērā gan EKL 43. pantu, gan EKL 49. pantu.

## **Par lietas būtību**

### *Par pirmo jautājumu*

53 Vispirms ir jāatgādina, kā tas izriet no pastāvīgās judikatūras, ka saskaņā ar Savienības

ties?bu p?r?kuma principu attiec?bas starp L?guma noteikumiem un tieši piem?rojamiem iest?žu aktiem, no vienas puses, un dal?bvalstu ties?bu norm?m, no otras puses, ir t?das, ka l?dz ar min?to noteikumu un aktu st?šanas sp?k? autom?tiski tiek liegta jebk?du pretrun?gu valsts ties?bu normu piem?rošana (skat. it ?paši iepriekš min?to spriedumu liet? *Simmenthal*, 17. punkts, k? ar? 1990. gada 19. j?nija spriedumu liet? C?213/89 *Factortame* u.c., *Recueil*, I?2433. lpp., 18. punkts).

54 K? ir uzsv?rusi Tiesa, tieši piem?rojamas Savien?bas ties?bu normas, kuras ir tiešs ties?bu un pien?kumu avots visiem tiem, uz kuriem t?s attiecas, proti, dal?bvalst?m vai indiv?diem, kas ir puses tiesiskaj?s attiec?b?s Savien?bas ties?b?s, ir j?piem?ro piln?b? un vien?di vis?s dal?bvalst?s, s?kot no to sp?k? st?šanās br?ža un tikm?r, kam?r t?s ir sp?k? (šaj? zi?? skat. iepriekš min?tos spriedumus liet? *Simmenthal*, 14. un 15. punkts, k? ar? liet? *Factortame* u.c., 18. punkts).

55 T?pat no past?v?g?s judikat?ras izriet, ka jebkurai valsts tiesai, kam k? dal?bvalsts iest?dei, izskatot sav? jurisdikcij? esošu lietu, piem?rojot EKL 10. pant? nor?d?to sadarb?bas principu, ir piln?b? j?piem?ro tieši piem?rojamas Savien?bas ties?bas un j?aizsarg? t?s indiv?du ties?bas, kuras tiem pieš?irtas Savien?bas ties?b?s, nepiem?rojot nevienu valsts ties?bu normu, kas var?tu b?t pretrun? Savien?bas ties?b?m, neatkar?gi no t?, vai t? pie?emta pirms Savien?bas ties?bu norm?m vai p?c t?m (šaj? zi?? skat. it ?paši iepriekš min?tos spriedumus liet? *Simmenthal*, 16. un 21. punkts, k? ar? liet? *Factortame* u.c., 19. punkts).

56 No iepriekš min?t? izriet, ka pras?b?m, kas izriet no paša Savien?bas ties?bu rakstura, neatbilst ikviena valsts tiesisk?s k?rt?bas norma vai likum? noteikta, administrat?v? vai tiesu prakse, kuras rezult?t? var?tu tikt samazin?ta Savien?bas ties?bu efektivit?te, ja tiesai, kura ir kompetenta piem?rot š?s ties?bas, tiktu liegtas pilnvaras šaj? piem?rošanas br?d? dar?t visu nepieciešamo, lai netiktu piem?rotas t?das valsts ties?bu normas, kuras, iesp?jams, rada š??rsli Savien?bas ties?bu normu piln?gai efektivit?tei (iepriekš min?tie spriedumi liet? *Simmenthal*, 22. punkts, k? ar? liet? *Factortame* u.c., 20. punkts).

57 Tiesa ir preciz?jusi, ka t? tas b?tu gad?jum?, kad pretruna starp Savien?bas ties?bu normu un v?l?k pie?emtu valsts ties?bu aktu b?tu j?risina nevis tiesai, kuras uzdevums ir piem?rot Savien?bas ties?bas, bet k?dai citai iest?dei, kurai pieš?irta r?c?bas br?v?ba, pat ja š?ds š??rsli Savien?bas ties?bu piln?gai iedarb?bai b?tu tikai ?slaic?gs (iepriekš min?tais spriedums liet? *Simmenthal*, 23. punkts).

58 Turkl?t ir j?atg?dina, ka saska?? ar past?v?go judikat?ru efekt?vas ties?bu aizsardz?bas ties? princips ir visp?r?js Savien?bas ties?bu princips, kas izriet no vis?m dal?bvalst?m kop?j?m konstitucion?laj?m trad?cij?m, kam ir velts 1950. gada 4. novembr? Rom? parakst?t?s Eiropas Cilv?kties?bu un pamatbr?v?bu aizsardz?bas konvencijas 6.–13. pants un kas ir apstiprin?ts ar? Eiropas Savien?bas Pamatties?bu hartas 47. pant?, un ka saist?b? ar to dal?bvalstu ties?m saska?? ar EKL 10. pant? noteikto sadarb?bas principu ir j?nodrošina to ties?bu aizsardz?ba ties?, kuras attiec?gaj?m person?m izriet no Savien?bas ties?b?m (2007. gada 13. marta spriedums liet? C?432/05 *Unibet*, Kr?jums, I?2271. lpp., 37. un 38. punkts, k? ar? tajos min?t? judikat?ra).

59 Šaj? gad?jum? var nor?d?t, ka, savos iepriekš min?tajos attiec?gi 2006. gada 28. marta spriedum? un 2006. gada 2. augusta r?kojum? nolemjot, ka ar t?du monopolu, k?ds tiek apl?kots pamata liet?, tiek p?rk?ptas Pamatlikuma pras?bas, *Bundesverfassungsgericht* nel?ma par š? monopola atbilst?bu Kopienu ties?b?m, jo, gluži pret?ji, min?t? tiesa šaj? spriedum? nor?d?ja, – t? uzskatot, ka šaj? gad?jum? par to lemt neesot t?s kompetenc?.

60 Attiec?b? uz faktu, ka, tikl?dz bija konstat?ta š? neatbilst?ba Pamatlikumam, *Bundesverfassungsgericht*

nol?ma uz laiku atst?t sp?k? ar min?to monopolu saist?t? valsts tiesisk? regul?juma sekas, iev?rojot š? sprieduma 13. un 14. punkt? atg?din?tos nosac?jumus, no š? sprieduma 53.–58. punkt? atg?din?t?s judikat?ras izriet, ka š?ds apst?klis nevar rad?t š??rsli tam, ka valsts tiesa, kura konstat?tu, ka ar šo pašu tiesisko regul?jumu tiek p?rk?ptas t?das tieši piem?rojamās Savien?bas ties?bu normas k? EKL 43. un 49. pants, atbilstoši Savien?bas ties?bu p?rkuma principam nolemj nepiem?rot min?to tiesisko regul?jumu saist?b? ar tai izskat?šan? nodoto str?du (p?c analo?ijas skat. 2009. gada 19. novembra spriedumu liet? C?314/08 *Filipiak*, Kr?jums, I?0000. lpp., 84. punkts).

61 Nevar pie?aut, lai valsts ties?bu normas, pat konstitucion?la rakstura normas, apdraud?tu Savien?bas ties?bu vienveid?bu un efektivit?ti (šaj? zi?? skat. 1970. gada 17. decembra spriedumu liet? 11/70 *Internationale Handelsgesellschaft*, *Recueil*, 1125. lpp., 3. punkts).

62 No iesniedz?jtiesas l?muma un no paša pirm? prejudici?l? jaut?juma formul?juma izriet, ka iesniedz?jtiesa v?las ar? uzzin?t, vai visp?r?g?k un t?d?j?di neatkar?gi no *Bundesverfassungsgericht* 2006. gada 28. marta sprieduma esam?bas no p?rkuma principa izrietošās sekas, kuru rezult?t? netiek piem?rots valsts tiesiskais regul?jums, kurš ir atz?ts par neatbilstošu EKL 43. un 49. pantam, var?tu tikt aptur?tas uz laiku, kurš ir nepieciešams, lai pan?ktu š? tiesisk? regul?juma atbilst?bu min?tajiem L?guma noteikumiem. K? izriet no š? sprieduma 26. punkta, šo jaut?jumu iesniedz?jtiesa uzdod saist?b? ar apst?kli, ka, uzskat?dama, ka no Tiesas judikat?ras izrietot, ka ar pamata liet? apl?koto tiesisko regul?jumu ir p?rk?pti EKL 43. un 49. panta noteikumi, *Obervwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen* ir nospriedusi, ka š?da aptur?šana attiec?b? uz min?to tiesisko regul?jumu esot pamatota ar to, ka pras?b?m saist?b? ar soci?l?s k?rt?bas aizsardz?bu un pilso?u aizsardz?bu pret riskiem, kas ir saist?ti ar veiksmes sp?l?m, ir pretrun? juridisk? vakuuma situ?cija, kas izriet no t?l?t?jas š? tiesisk? regul?juma nepiem?rošanas.

63 Visas dal?bvalstis, kuras iesniegušās apsv?rumus, b?t?b? ir nor?d?jušās, ka t?da principa atz?šana, ar kuru ?rk?rtas apst?k?os tiktu at?auts uz laiku atst?t sp?k? t?das valsts ties?bu normas sekas, kura ir pretrun? tieši piem?rojamai Savien?bas ties?bu normai, p?c analo?ijas esot pamatota ar judikat?ru, kuru Tiesa ir att?st?jusi, pamatojoties uz EKL 231. panta otro da?u, lai uz laiku atst?tu sp?k? to Kopien? ties?bu aktu sekas, kurus atcelt t? ir nospriedusi saska?? ar EKL 230. pantu vai kuru sp?k? neesam?bu t? ir konstat?jusi saska?? ar EKL 234. pantu.

64 Šaj? zi?? noteikti ir j?atg?dina, ka saska?? ar EKL 231. panta otro da?u, tagad – LESD 264. panta otr? da?a, kas p?c analo?ijas ir piem?rojama ar? prejudici?la nol?muma tiesved?b?, nov?rt?jot ties?bu aktu sp?k? esam?bu, atbilstoši EKL 234. pantam, tagad – LESD 267. pants, Tiesai ir r?c?bas br?v?ba, lai katr? atseviš?? gad?jum? nor?d?tu t?s attiec?g? ties?bu akta sekas, kas ir j?uzskata par gal?g?m (skat. it ?paši 2008. gada 22. decembra spriedumu liet? C?333/07 *Régie Networks*, Kr?jums, I?10807. lpp., 121. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

65 ?stenojot šo kompetenci, Tiesai var n?kties aptur?t š?da ties?bu akta atcelšanas vai sp?k? neesam?bas konstat?šanas sekas l?dz t?da jauna ties?bu akta pie?emšanas br?dim, ar kuru tiek nov?rstis konstat?tais prettiesiskums (šaj? zi?? skat. it ?paši 2008. gada 3. septembra spriedumu apvienotaj?s liet?s C?402/05 P un C?415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation* /Padome un Komisija, Kr?jums, I?6351. lpp., 373.–376. punkts, attiec?b? uz atcelšanu, un iepriekš min?to spriedumu liet? *Régie Networks*, 126. punkts, attiec?b? uz sp?k? neesam?bas konstat?šanu).

66 K? izriet no judikat?ras, t?da Savien?bas ties?bu akta, kurš ir atcelts vai atz?ts par sp?k? neesošu, seku atst?šanu sp?k?, kuras m?r?is ir ne?aut rasties juridiskam vakuumam l?dz br?dim, kad atcelto vai par sp?k? neesošu atz?to ties?bu aktu aizst?s jauns ties?bu akts (skat. it ?paši 2004. gada 5. febru?ra spriedumu liet? C?157/02 *Rieser Internationale Transporte*, *Recueil*,

l?1477. lpp., 60. punkts), var pamatot ar prim?ru tiesisk?s droš?bas apsv?rumu esam?bu, kas ir saist?ti ar vis?m – gan ar publisk?m, gan priv?t?m – interes?m (skat. it ?paši iepriekš min?to spriedumu liet? *Régie Networks*, 122. punkts un taj? min?t? judikat?ra), un uz t?du laiku, kurš ir nepieciešams, lai š?ds prettiesiskums tiktu nov?rstis (šaj? zi?? skat. iepriekš min?tos spriedumus apvienotaj?s liet?s *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation/Padome* un Komisija, 375. punkts, k? ar? liet? *Régie Networks*, 126. punkts).

67 Šaj? zi?? tom?r pietiek nor?d?t, ka, pat ja tiktu uzskat?ts, ka apsv?rumi, kas l?dz?gi tiem, kuri ir min?t?s judikat?ras pamat?, kuri ir pie?emti attiec?b? uz Savien?bas ties?bu aktiem, p?c analo?ijas un iz??muma k?rt? var?tu rad?t nepiem?rošanas seku – k?das rada tieši piem?rojamās Savien?bas ties?bu normas piem?rošana t?m pretrun? esoš?m valsts ties?b?m – ?slaic?gu aptur?šanu, š?da aptur?šana, kuras nosac?jumus var?tu paredz?t vien?gi Tiesa, šaj? gad?jum? uzreiz ir j?izsl?dz, ?emot v?r? pien?c?gu prim?ru tiesisk?s droš?bas apsv?rumu tr?kumu, kas to var?tu pamatot.

68 No iesniedz?jtiesas l?muma izriet, ka šaj? posm? iesniedz?jtiesa, kura vien?g? var veikt tai izskat?šan? nodot? str?da faktu izv?rt?jumu, ir uzskat?jusi, ka pamata liet? apl?kotais ierobežojošais tiesiskais regul?jums faktiski neveicina der?bu ierobežošanu saska?oti un sistem?tiski un ka turkl?t no agr?kas Tiesas judikat?ras izriet, ka ar t?du tiesisko regul?jumu, kuru nevar pamatot ar m?r?i nov?rst pamudin?šanu uz p?rm?r?giem izdevumiem saist?b? ar sp?l?m un m?r?i c?n?ties pret atkar?bu no t?m, tiek p?rk?pti EKL 43. un 49. panta noteikumi.

69 ?emot v?r? visu iepriekš min?to, uz pirmo uzdoto jaut?jumu ir j?atbild, ka, iev?rojot tieši piem?rojamu Savien?bas ties?bu p?r?kumu, valsts tiesisko regul?jumu par valsts sporta der?bu monopolu, kur? saska?? ar valsts tiesas veikto konstat?jumu ir ietverti ierobežojumi, kuri neatbilst br?v?bai veikt uz??m?jdarb?bu un pakalpojumu sniegšanas br?v?bai, jo ar min?tajiem ierobežojumiem saska?oti un sistem?tiski netiek ierobežotas der?bas, nevar turpin?t piem?rot p?rejas period?.

*Par otro jaut?jumu*

70 ?emot v?r? uz pirmo uzdoto jaut?jumu sniegto atbildi, uz otro uzdoto jaut?jumu nav j?atbild.

### **Par ties?šan?s izdevumiem**

71 Attiec?b? uz pamata lietas dal?bniekiem š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to lietas dal?bnieku ties?šan?s izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (virspal?ta) nospriež:

**Iev?rojot tieši piem?rojamu Savien?bas ties?bu p?r?kumu, valsts tiesisko regul?jumu par valsts sporta der?bu monopolu, kur? saska?? ar valsts tiesas veikto konstat?jumu ir ietverti ierobežojumi, kuri neatbilst br?v?bai veikt uz??m?jdarb?bu un pakalpojumu sniegšanas br?v?bai, jo ar min?tajiem ierobežojumiem saska?oti un sistem?tiski netiek ierobežotas der?bas, nevar turpin?t piem?rot p?rejas period?.**

[Paraksti]

\* Tiesved?bas valoda – v?cu.